

Boomkwekers blij met bijen

Tekst en foto Wilco Dorresteyn

Boomkwekers in de regio Boskoop en imkers in het Groene Hart hebben het afgelopen jaar samen diverse activiteiten uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het behoud van gezonde bijen. Boomkwekerijadviseurs bij DLV Plant voeren samen met andere adviesbureaus onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Boomkwekerij het project 'Blij met de bij' uit. De initiatieven worden later uitgerold naar andere regio's in Nederland.

Boomkwekerij

Begin 2015 is het project 'Blij met de bij' gestart. Met dit project willen boomkwekers een bijdrage leveren aan het behoud van gezonde bijen. Aanleiding voor de uitvoering van het project waren berichten in de media over wintersterfte bij honingbijen en berichten dat het slecht gaat met de wilde bijen.

Bijen en de boomkwekerij hebben elkaar nodig. Net als bij veel andere tuinbouwsectoren kan de boomkwekerij niet zonder bestuivers. Zonder bijen geen bessen in planten als *Skimmia*, de beshulst *Ilex verticillata* en diverse andere planten en bomen. De vrouwelijke planten dragen bessen, maar moeten eerst worden bestoven met het stuifmeel van de mannelijke planten. In juli, als de *Ilex verticillata* bloeit,

staan er ruim 200 bijenkasten in de regio Boskoop voor de bestuiving. Boomkwekers zijn dus blij met de bij. Dat geldt ook voor de consumenten, want al die bomen, planten en bloemen die stuifmeel en nectar leveren gaan daar hun hele leven mee door.

Imkervereniging

Direct bij de start van het project is contact gelegd met de imkervereniging Groene Hart en overlegd met een bijdeskundige van Naturalis. De insteek van 'Blij met de bij' is dat iedereen een bijdrage kan leveren. Via flyers, Twitter @blijmetdebij en Facebook www.facebook.com/blijmetdebij laten we consumenten weten wat de boomkwekerij doet en wat zij zelf kunnen doen.

Eén van de maatregelen is het zorgen voor voldoende voedsel voor bijen. In samenwerking met het project Beedeals hebben kwekers randen van hun perceel ingezaaid met een bijvriendelijk bloemenmengsel. De randen leveren voedsel en schuilplaatsen voor wilde bijen, andere bestuivers en natuurlijke vijanden van gewasplagen. Met een informatiebord krijgen de passanten hier een indruk van. Samen met imkers is deelgenomen aan de Open kwekerijdag in Boskoop en de Boskoopse Plantendag om bezoekers het belang van bijen uit te leggen en het belang van bloeiende planten in de tuin.

Gewasbescherming

Een andere maatregel richt zich op een verantwoorde gewasbescherming. Er is een brochure voor boomkwekers gemaakt om hulp te geven bij de juiste keuze van gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast heeft imker Maap Groenendijk tijdens speciale bijeenkomsten uitleg gegeven aan boomkwekers over bijen. Het is belangrijk dat boomkwekers niet of zo weinig mogelijk bespuiten en zeker niet op bloeiende gewassen als er bijen actief zijn. Maar de meeste kwekers houden zich hier al aan. Kwekers zijn immers ook natuurmensen. Steeds meer bedrijven passen biologische bestrijding toe en verder loopt er een groot onderzoeksproject Plantgezondheid om te kijken of je planten met plantversterkers en bepaalde methoden gezond kunt houden. Soms is toch een bespuiting nodig om ziekten of plagen in gewassen tegen te gaan. Afnemers eisen namelijk mooie planten die volledig vrij zijn van aantastingen. Ook voor de export is dit noodzaak. Als toch een bespuiting nodig is, is het belangrijk dat kwekers waar mogelijk kiezen voor selectieve middelen die alleen de ziekte of plaag aanpakken en niet schadelijk zijn voor bijen en andere bestuivers.

Nuttige samenwerking

De samenwerking in het project 'Blij met de bij' is erg nuttig voor boomkwekers én imkers. "Door kennis en ervaringen te delen kom je verder", aldus Maap Groenendijk. De imkervereniging coördineert de verhuur van bijenkasten aan boomkwekers voor de bestuiving en geeft voorlichting aan haar eigen imkers. Volgens Groenendijk was er bij hem en andere imkers van de vereniging afgelopen winter een minimale wintersterfte van volken. "Een paar procent tijdens de winter heb je altijd, maar dat is normaal". Volgens Groenendijk komt de goede gezondheid vooral door een goede bestrijding van varroamijt. "Als vereniging geven we onze leden een goede voorlichting over een tijdige bestrijding van deze mijt met organische zuren. Hierdoor hebben we nu minder problemen met wintersterfte." Groenendijk legt uit dat kwekers die bijenkasten inzetten van imkervereniging het Groene Hart daar indirect aan bijdragen. "Kwekers

Een bijenhoudende boomteler

Vastplantenteler Marco van Noort uit Warmond is ook blij met de bij. Hij heeft een passie voor zowel bijen als vaste planten. "Ik heb al vanaf mijn veertiende honingbijen en weet dus aardig van de hoed en de rand." Wat betreft wintersterfte heeft hij weinig problemen. "De bijen overleven elke winter met een gezonde conditie." Hij schrijft dat toe aan een goede verzorging op zijn bedrijf. "Je moet bijen op het juiste moment voeren, op het juiste moment de honing oogsten en op het juiste moment een bestrijding uitvoeren van de varroamijt. Bijen moeten de ruimte hebben en niet worden 'leeggemolken' vanwege hun honing, want dan gaan ze verzwakt de winter in. Een imker met weinig ervaring gaat daarmee soms in de fout."

Van Noort probeert het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum te beperken. Daarnaast overlegt hij regelmatig met andere kwekers in zijn omgeving hoe ook zij rekening kunnen houden met zijn bijen. "Iedere kweker wil het liefst zo min mogelijk spuiten, maar soms moet je wel om ziekten en plagen aan te pakken. Door met elkaar kennis te delen over bijen en samen te zoeken naar duurzamere gewasbeschermingsmethoden, kunnen we met elkaar veel bereiken."

betalen een vergoeding per kast. Een deel is voor de imker en een deel voor de imkervereniging. Dat geld gebruiken we voor cursussen en andere zaken om de bijenstand in het Groene Hart op een zo goed en hoog mogelijk peil te houden."

Daarnaast moeten bijen van het vroege voorjaar tot het late najaar voldoende stuifmeel kunnen vinden. Ook dat zit volgens Groenendijk wel goed met meer dan 600 boomkwekerijbedrijven in regio Boskoop en alle verschillende gewassen die worden gekweekt. Daarnaast zaaien kwekers ook groenbemesters als afrikaantjes en bladrammenas om de bodem gezond te houden. Ook dat zijn goede drachtplanten voor de bij.

Verder in 2016

Het project 'Blij met de bij' loopt ook in 2016 door. De initiatieven worden uitgerold naar andere boomkwekerijregio's in Nederland. Er zal daarbij ook samenwerking worden gezocht met imkers of imkerverenigingen in deze regio's. Imkers die meer willen weten kunnen contact opnemen met Wilco Dorresteyn, w.dorresteyn@dlvplant.nl. ●